

Medrwn Môn

Eich cyngor gwirfoddol sirol lleol

4. Gwirfoddolwyr

4.12 Gwirfoddolwyr a budd-daliadau lles

Mae rheolau hawlio budd-daliadau wrth wirfoddoli yn weddol syml, ond gwellir eu cymhlethu gan ymgynghorwyr budd-dal heb ddigon o wybodaeth. Mae'r wybodaeth ganlynol yn olwg cyffredinol ynghyd â'r cyngor yma:

- Datblygwch berthynas dda gydag ymgynghorwyr budd-dal lleol, fel eu bod yn deall natur eich gwaith.
- Codwch fater budd-daliadau gyda gwirfoddolwyr newydd a chyfredol.
- Anogwch wirfoddolwyr i godi'r mater gyda'u hymgyngorwr budd-dal lleol.
- Byddwch yn ymwybodol o effeithiau posib taliadau treuliau ar fudd-daliadau.
- Mynnwch gyngor pellach oddi wrth eich canolfan gwirfoddoli lleol neu'r ymgynghorydd budd-dal.

Diffiniad gwaith gwirfoddol

Mae pob dyfarniad budd-dal yn cytuno mai gwaith ar gyfer mudiad dielw yw gwaith gwirfoddol, neu waith i rywun nad sy'n aelod o'r teulu, lle telir treuliau rhesymol yn unig.

Lwfans Ceiswyr Gwaith (JSA)

Er mwyn derbyn y budd-dal yma, rhaid i wirfoddolwyr fod ar gael i weithio ac wrthi'n chwilio am waith.

Nid oes cyfyngderau ar yr oriau y gall person wirfoddoli cyn belled â:

- Bod nhw'n dal i chwilio am waith fel y cytunwyd gyda'u hymgyngorydd cyflogaeth.
- Gellir cysylltu â hwy yn gyflyn os ddaw cyfle am swydd, a gallant fynd am gyfweiliad o fewn 48 awr a derbyn cynnig gwaith o fewn un wythnos.
- Nid yw'r gwirfoddolwr yn derbyn tâl am unrhyw beth ar wahân i fân dreuliau megis costau teithio neu ddillad arbennig ar gyfer gwaith gwirfoddol.

Rhaid i wirfoddolwyr ddweud wrth yr ymgynghorydd cyflogaeth os ydynt yn gwneud gwaith gwirfoddol. Rhaid rhoi gwybod am unrhyw daliadau e.e. honoraria neu daliadau mewn nwyddau megis tocynnau bwyd. Gall fod yn ddefnyddiol i wirfoddolwyr gael llythyr oddi wrth eu mudiad gwirfoddol yn amlinellu'r treuliau neu daliadau eraill a dderbynnir, y math o waith a wneir a ffordd o gysylltu â nhw wrth wirfoddoli gyda'r mudiad. Mae llythyr model yn amgaaedig.

Cymhorthdal incwm

Ni ddylai gwirfoddoli effeithio ar Gymhorthdal Incwm cyn belled â nad ydynt yn derbyn unrhyw arian heblaw taliadau treuliau.

Budd-dal analluogrwydd

Gall pobl sy'n derbyn Budd-dal Analluogrwydd weithio'n wirfoddol cyn belled nad ydynt yn derbyn tâl heblaw am dreuliau. Mae rhai pobl yn poeni y bydd dechrau gwirfoddoli yn sbarduno ymchwiliad i'w angen am Fudd-dal Analluogrwydd, ond mewn gwirionedd, anaml y digwydd hyn. Weithiau, mae yna ddryswch ynglŷn â gwirfoddoli a 'gwaith a ganiateir' (tebyg i'r 'enillion therapiwtig' gynt). Mae rheol gwaith a ganiateir yn gymhwysol i waith a thâl yn unig ac ni ddylid effeithio ar wirfoddolwyr. Dylai hawlwr fedru gwirfoddoli heb i'r gwaith gael ei gydnabod fel gwaith a ganiateir.

Dylai gwirfoddolwyr roi gwybod i'w ymgynghorwyr budd-dal os ydynt yn gwneud unrhyw waith gwirfoddol, a hefyd roi gwybod iddynt os dderbynnir taliadau wrth wirfoddoli.

Lwfans byw i'r anabl (DLA)

Mae hwn yn lwfans a delir fel cydnabyddiaeth y byddai bywyd ar gyfer person anabl yn fwy drud - er enghraifft, byddai rhywun gyda phroblemau symudedd yn ddibynnol ar ddefnyddio tacsî. Ni ddylai gwirfoddoli effeithio ar y lwfans yma.

Problemau

Gall gwirfoddolwyr brofi problemau gyda'i Gwasanaeth Cyflogi neu Asiantaeth Budd-daliadau. Fel arfer, mae hwn yn digwydd oherwydd bod rheolau budd-daliadau yn cael eu dehongli gan staff lleol yn y swyddfeydd yma.

Os ydych o'r farn fod achos gwirfoddolwyr heb dderbyn triniaeth deg neu fod yn cael problemau gyda budd-

daliadau, cysylltwch â'ch canolfan gwirfoddoli lleol neu Lein Gymorth WCVA ar 0800 2888 329.

Treuliau a budd-daliadau gwirfoddolwyr

Mae'n arfer da cydnabyddedig i gynnig digolledu gwirfoddolwyr am fân dreuliau. Os yw rheolwyr a gwirfoddolwyr yn dilyn y canllawiau isod, ni ddylai taliadau treuliau effeithio ar hawliau budd-dal neu oblygiadau cyfreithiol neu dreth eraill.

Yn y DU, mae Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (HMRC) ac Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) yn cydnabod yn gyfreithiol y mathau yma o dreuliau:

- teithio i ac yn ôl o leoliad y gweithgaredd gwirfoddoli
- teithio yn ystod gwirfoddoli
- prydau bwyd yn ystod gwirfoddoli
- costau postio a galwadau ffôn
- gofal dibynyddion yn ystod y cyfnod gwirfoddoli
- cost dillad arbenigol

Mae'r HMRC a'r DWP yn hapus cyn belled â bod y treuliau a delir i wirfoddolwyr yn gostau gwir ac ar gyfradd 'rhesymol' e.e. cyfraddau milltired o fewn cyfyngderau HMRC.

**Dyma gyfraddau milltired
cymeradwy HMRC ar gyfer 2009 -
2010:**

Ceir a faniau	40c y filltir am y 10,000 milltir gyntaf, 25c y filltir dros 10,000
Beiciau Modur	24c y filltir
Beiciau	20c y filltir

Er mwyn digolledu'r gwir gostau gwirfoddolwyr yn ystod gwirfoddoli, rhaid i'r mudiad gael prawf o'r costau. Gall hwn fod yn dderbynebaw ar gyfer pwrcasau neu daliad am wasanaeth, tocynnau trafniadaeth gyhoeddus neu gofnod milltired. Cyfrifoldeb y gwirfoddolwr yw darparu gwybodaeth gywir i'r mudiad wrth hawlio treuliau. Mae gwneud cais anonest yn annerbyniol a gall arwain at gais i'r gwirfoddolwr adael y mudiad yn ogystal â chyhuddiadau cyfreithiol am dwyll (mae angen i'r mudiad gael polisi ar hyn, sy'n amlinelli'r hyn fyddai'n digwydd pe bai'r gwirfoddolwr yn cael ei ddal yn gwneud ceisiadau anonest am dreuliau).

Ni ddylid byth roi un taliad mawr i wirfoddolwyr i dalu eu treuliau. Nid yn unig y byddai hyn yn peryglu'r budd-daliadau y maent yn eu derbyn, ond byddai hefyd oblygiadau cyfreithiol a threthiannol i'r gwirfoddolwr ac i'r mudiad. Sicrhewch fod gennych drefniadau a pholisiâu ar gyfer treuliau a bod pawn yn ymwybodol ohonynt fel y gallwch bwysleisio'r egwyddor 'dim prawf, dim taliad'. Os yw gwirfoddolwyr yn cael anhawster i gadw cofnodion neu lenwi ffurflenni, dylech gynnig cymorth iddynt.

Mae Gwelliant Rheoliadau Nawdd Cymdeithasol (Gwirfoddolwyr) 2001 yn golygu ei bod hi'n bosib talu treuliau ymlaen llaw.

Er enghraifft, os yw costau teithio'r gwirfoddolwr yn ôl a blaen i'r man gwaith yn £20 y mis mewn teithiau bws, mae bellach yn bosibl i dalu £20 i'r gwirfoddolwr ar ddechrau'r mis fel nad ydynt ar eu colled trwy orfod aros tan ddiwedd y mis i hawlio'r costau. Nid yw'r rheolau newydd yn newid y ffaith mai dim ond costau cyfreithiol sydd wedi codi neu a fydd yn codi y gellir eu digolledu heb effeithio ar fudd-daliadau'r gwirfoddolwr. Felly, os oes unrhyw daliadau wedi eu gwneud i'r gwirfoddolwr sy'n fwy na'r hyn a wariwyd, neu sydd i gael ei wario gan y gwirfoddolwr, bydd y swm hwnnw yn parhau i gael ei ystyried fel enillion a bydd yn effeithio ar fudd-daliadau'r gwirfoddolwr. Bydd angen yr un math o brawf, derbynebaw er enghraifft, i ddangos sut y gwariwyd yr arian.

Mae Swyddfa Budd-daliadau'r gwirfoddolwr yn debygol o ofyn am dystiolaeth o swm a natur y treuliau sy'n mynd i godi ble bydd taliad yn cael ei wneud ymlaen llaw. Mae felly'n syniad da i fudiadau sy'n gwneud taliadau ymlaen llaw sicrhau bod ganddynt system ar gyfer darparu'r wybodaeth honno fel bod modd i'r gwirfoddolwr ei throsglwyddo.

Patrwm llythyr canolfan waith

Rhif Y.C. _____

Enw _____

Cyfeiriad _____

Dyddiad fel marc post

Annwyl Syr / Madam

Cyf: Hysbysiad dechrau gwirfoddoli

Ysgrifennaf atoch i'ch hysbysu y dymunaf ddechrau gwirfoddoli ar

_____ gyda _____
sef mudiad elusennol / dielw.

Cyfeiriad y lleoliad gwirfoddoli ble byddaf yn gweithio

yw _____
_____ a'r trefnydd gwirfoddoli
a fydd yn fy arolygu yw _____

Y cyfle gwirfoddoli y byddaf yn ei wneud yw _____
_____ a'r dyletswyddau fydd _____

Oriau'r gwirfoddoli'r wythnos fydd _____
a byddaf / ni fyddaf yn cael fy nhalu ar wahân i fân dreuliau wrth wirfoddoli.

Ni fydd y dyletswyddau gwirfoddoli a wnaaf yn cael eu gwneud gan aelod cyflogedig o'r
mudiad os byddaf yn methu gwneud, ac nid wyf yn gwirfoddoli yn lle gwaith cyflogedig.

Arwyddwyd _____ Dyddiad _____

Gwybodaeth bellach

Adran Gwaith a Phensiynau

Ffôn: 020 7712 2171

www.dwp.gov.uk

Job Centre Plus

Taflen "*Hawlio budd-daliadau wrth wirfoddoli*"

www.jobcentreplus.gov.uk

Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi

www.hmrc.gov.uk

Am rhagor o wybodaeth cysylltwch â

Medrwn Môn

Uned 5, Parc Ddiwydiannol Bryn Cefni, Llangefni, Sir Ynys Môn, LL77 7XA

Elusen Gofrestredig 1088828

Ffôn: 01248 724944

post@medrwnmon.org

Ffacs: 01248 750149

www.medrwnmon.org

Cynhyrchwyd gan WCVA, Cynghorau Gwirfoddol Sirol a Chanolfannau Gwirfoddoli

Wedi ei ddiweddarau: 04/12/2009

Ffôn: 0800 2888 329

www.wcva.org.uk